

מעט לעט סיפורים קטנים מתולדות העתונות היהודית

צער גידול... עתונים

נפסקו כמעט. גם הקשרים הכלכליים עם החוץ נפסקו ברובם... מצבו של העתון הורע אפוא מאוד, ועובדי המפלגה והעתון. ויחד אתם גם הסופרים שהשתתפו בעתון, סבלו מתסור רב. המוצא היחיד היה לרכוש עזרה אפשרית מאת חברים וידידים.

ואמנם ערכנו מסע בארץ, יוסף אהרנוביץ, עורך העתון ואנוכי, כדי להשיג סכומי כסף מיוחדים לעתון בצורת תרומה חד-פעמית וכן סכומים כהלואות לזמן קצר, בהיותנו מקוים שהמלחמה תימשך זמן לא רב ונוכל למצוא מקורות לסילוק ההלוואות האלו. כן באו לעזרתנו המשקים דגניה, כנרת ומרחביה, שהמציאו לנו זמן לזמן חיטה וקטניות למשפחת העתון...

דרכי ההפצה של "הבוסתנאי"

בשנת 1932: פורסמו בעתונות מודעות על החתמה ע"י סוכנים. הופיעו 25 איש ואף אחד לא רצה לקבל על עצמו את ההפצה בתנאים הוגנים שנתנו 3-4 לירות ו-10% קומיסיון. נעשתה החתמה בין רופאים ועורכי דין ועוד. הפעולה נמשכה גם בתחילת 1933.

בשנת 1933: נעשתה פעולת הפצה בחיפה, בירושלים ובמושבות השרון. אף פעולה זו הוכתרה בהצלחה.

בשנת 1934: העבודה התרוכה מסכיב למושובות והתוצאות 20% מגויים גוספו. ביחוד היתה הצלחה בפתח תקוה כשנעזרנו ע"י חוג הפעילים. אולם בסוף שנת 1934 ירד מספר המגויים במושבה זו.

הכרזנו חדש "בוסתנאי". סודרו נשפי "בוסתנאי".

בשנת 1935: השתמשנו בהמלצתם של אישים כדי להשפיע על אנשים חדשים שיחתמו על העתון. מר בוטקובסקי ומר איזקסון פנו במכתבים לאנשים שונים להצטרף למגויים והרשימה גדלה ב-15-20 אחוז. בסוף השנה הכרזנו על מתן פרסים.

כיהן כמנכ"ל "המשביר המרכזי". הקטע עוסק בפעילותו כמנהל "הפועל הצעיר" בשנים 1913 - 1914.

הקטע השני הוא מסמך פנימי שנתגלה לאחרונה בארכיון התאחדות האיכרים ועניינו - דרכי ההפצה של השבועון "בוסתנאי", ביטאון האיכרים בארץ ישראל בשנים 1929 - 1939. עורכו של העתון והרות החיה בו היה משה סמילנסקי. ירידת התפוצה בשנת 1937 נובעת, כנראה, מהסכסוך שנפל בינו לבין חלק מהאיכרים, בשל עמדותיו ה"יוניות" מדי לטעמם.

כשעוסקים בתולדותיהם של עתונים מתייחסים ברוב המקרים לצד המערכתי ומתעלמים מהצד הארגוני, המנהלתי. כעמודים אלה אנו מבקשים להעמיד במרכז צד אחרון זה דווקא, ובחרנו בקטעים משני שבועונים, שבימים עברו מילאו תפקיד חשוב בשדה העתונות העברית. הקטע הראשון לקוח מהספר "יעקב אפטר - האישי ומפעלותיו", והעתון בו מדובר הוא "הפועל הצעיר", ביטאונה של מפלגה בשם זה, ולימים שבועון מפא"י (הופיע בשנים 1907 - 1970). אפטר היה מראשי משק העובדים בארץ, ושנים רבות

מזכרונותיו של מנהל עתון

הגעתי ליפו בחודש אב תרע"ג (1913). כנמל יפו פגשני יצחק לופכין גילימי עורך "הפועל הצעיר", שלא הכרתי קודם, ומפיו נודע לי, שהחברים המרכזיים של המפלגה יצאו לווינה להשתתף בקונגרס הציוני. בשוב חברי המרכז מהקונגרס הציוני הוטל עלי התפקיד של מנהל עתון "הפועל הצעיר" אם כי זה עתה עליתי ולא הכרתי עדיין את הארץ ואת תושביה, ועל אף טענות היסודית שברצוני לעבוד כפועל חקלאי במושבה, כיתר חברי, שעלו לפני.

המצב הכספי של המפלגה ושל העתון, וכן של כל אלה, אשר קיומם עליהם, היה קשה מאוד. הוצאת כל גיליון "הפועל הצעיר" היתה קשורה במאמץ בלתי רגיל ובמלאכת מחשבת "פיננסית" ובייחוד בשידול בעל בית הדפוס שימשיך בהדפסת העתון ולהכות לתשלום מבלי לקבל בינתיים כל סכום שהוא על חשבון החוב. אולם קשה שבעתים היה לראות בסבלם של עובדי המרכז והעתון, שמדי יום ביומו היו נאלצים בעצמם, אחי שלא יכלו להיענות על-ידי מנהל הכספים, לחפש דרכים להשגת מצרכי מזון וכסף לצרכים אחרים לקיומם ולקיום משפחותיהם.

זכורני, ראשית פעולתי כמנהל העתון, עוד בחודש תשרי תרע"ד, היתה לעבור כמעט את כל המושבות, משקי הפועלים הבודדים שהיו אז,

ואת הערים במטרה לגבות חובות בעד דמי החתימה על העתון ולרכוש מגויים חדשים. כל זה עשיתי בעזרת החברים במקומות, וכל סכום שעלה בידי לרכוש, הייתי מעביר מיד למרכז ביפו, כי ידעתי ששם מחכים לכל פרנק שאשיג.

אף על פי שהרבה טובה היה בכך, שניתנה לי הזדמנות מהירה, סמוך לבואי לארץ, לעבור את הארץ לארכה ולרחבה, העיקה עלי הפעולה הזאת של גביית חובות ותביעה לחתום על העתון, ובייחוד מאת אלה הפועלים, אשר ידעתי, כי הם סובלים מחוסר עבודה וממחלות, וכי חובותיהם לחנווני, למטבח הפועלים, או לבעל החדר היו גדולים ביחס, וכי כל קיומם תלוי היה על בלימה. גם לאחר שהייתי מתרגל ומתעורר במקצת בפעולתי במושבה אחת, קשה היה לי לחזור ולהתחיל בפעולה במושבה אחרת. לעומת ההרגשה הקשה הזאת קיבלתי עידוד מן ההערכה הרבה שמצאתי לעתון בכל מקום. כל גיליון נתקבל בציפיה. העתון היה מזון רוחני ראשי ומקור עידוד לפועל, למורה ולאיינטליגנציה ואף לחלק מהאיכרים. תודות לעידוד שקיבלתי מהפגישות עם קוראי העתון, יכולתי להמשיך במאמצים להגדיל את ההכנסות בארץ וגם להגביר את פעולות חברינו-סוכנינו בחוץ-לארץ, בעיקר ברוסיה, להפצת העתון ולהעברת כספים. אולם לא אוך הזמן ופרצה מלחמת העולם הראשונה. הקשרים של היישוב עם יהודי הגולה

בשנת 1938: בתחילת שנה "הכרוז על פרסים הן למנויים הישגים והן החדשים, והחילונו במשלוח עתונים לדוגמא. ברחובות עשינו נסיון ב-50 עתון ומתוך 50 אלה רכשנו 11 מנויים חדשים. אנו ממשיכים בכיוון זה גם ביתר המקומות.

כצעד נוסף לפעולת ההפצה עלינו לציין שהצלחנו לרכוש כמנויים את כל הקבוצים והקבוצות בכל הארץ, הן אלה של השומר הצעיר והן אלה של הקבוצים המאוחדים [הקיבוץ המאוחד]. פעולת הפצה זו נעשתה ע"י מחלקת ההספקה של הקבוצות הני"ל.

העתון. כנראה שהפסקה זו באה בצורה מאורגנת בעיקר בפתח-תקה.

חוג הפעילים שהיה העוזר הראשי בהפצת העתון הפסיק את עזרתו.

יש לציין גם גורמים נוספים של הפסקת העתון. המצב; הצטברות חובות ממנויים שלא היה כל סיכוי לגבות מהם את דמי החתימה; לפחות את התשלום השוטף. הסוכנים אף הם לא רצו להמשיך בהתחייבויותיהם כלפי מנויים שכלל חרלו לשלם חובות במושבות והפסיקו לשלוח את העתון למספר ניכר של מנויים.

לעומת הירידה במושבות הישנות הגדולות יש לציין שמספר המנויים הולך וגדל ברעננה, פרדס חנה, רמת השרון, זכרון יעקב ועוד.

בשנת 1936: בשנה זו חלקנו את הפרסים, דבר שעזר במדה ידועה לגביית החובות. אולם עצם פעולת הפצת העתון התעכבה בגלל המאורעות. הנוער במושבות עסוק בעבודות אחרות וקשה לגייס אותו לפעולה זו. אריאב ואריאלי ביקרו ברוב המושבות. בכל אספה נדונה שאלת ההפצה של ה"בוטנאי", ביקרו אולם ללא כל תוצאות.

בשנת 1937: שלחנו עתונים לדוגמא לכל אכר במושבה שטרם חתם על העתון ולאחר נסיון של חודש ימים בקרנו את האכרים לשם החתמה. במקרים רבים הצלחנו לרכוש מספר של מנויים. בגמר שנה ט' חל שנוי ניכר לרעה במספר המנויים שלנו במושבות. הסוכנים במושבות קבלו פקודות מהחותרים להפסיק לשלוח את

מתי הופיע העתון היומי הראשון בארץ?

שנה תשס"ו (1945)

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

הצבי

HAZBI

עתון יומי

שנה תשס"ו (1945)

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

הצבי

HAZBI

עתון יומי

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

הצבי

HAZBI

עתון יומי

הוציא לאור: מוסד התקשורת הישראלי

מחיר: כ-100 שקלים

עתונים מופיעים בארץ זה כ-130 שנה (משנת 1863), אולם ב-45 השנה הראשונות התדירים שבהם היו שבועונים, שלעתים הופיעו פעם או כמה פעמים בשבוע. יומון ראה אור בארץ רק בשנת 1908. היה זה עתונה של משפחת בן יהודה, "הצבי", שעורכו הראשי היה אליעזר בן יהודה, אך העורכים בפועל היו רעייתו חמדה ובנו איתמר בן אבי"ג. הגיליון הראשון הופיע בה' כתשרי תרס"ט, 30 בספטמבר 1908. בראש העמוד הראשון באה ההודעה:

להקהל הנכבד! מן היום הזה ומעלה יצא הגליון מדי יום ביומו, מלבד שבתות וימים טובים, בדיוק, בכל יום בבוקר, וביום הראשון בשבוע — בצהריים. ארבע פעמים בשבוע גליון שלם ופעמיים, ביום א' וביום ה', הצי גליון.

"הצבי" — עתון יומי, עשרים וחמש שנה היו דרושות למשפחת בן יהודה כדי להגיע להוצאת יומון

העתונות העברית ותרומתה לתחיית השפה

המיידיות שהעניקו לקורא, ואף מחירם הזול יחסית. חשיבותה של העתונות העברית כגורם בתהליך תחיית הלשון אינה גופלת מזו של גורמים אחרים המוזכרים בהקשר זה: החינוך העברי, הספרות של תקופת ההשכלה, התעוררות רוח הלאומיות העברית ועוד. אין תימה, לכן, שאליעזר בן יהודה בחר בארץ במקצוע העתונות. כדבריו, "הסעיף הראשון מהתוכנית שהתוית לי לעבודתי בארץ האבות — היא עריכת עתון עברי מדיני-לאומי, במשמעות האירופית של המילים האלה." בכך התאפשר לו להפיץ את הלשון המתחדשת בין המספר הרב ביותר. (המלה "עתון", אגב, היתה גם היא מחידושי הלשון שלו.) מן הראוי, לכן, שחלקה של העיתונות העברית בתהליך תחיית הלשון העברית יוזכר ויודגש, שכן תרומתו לתחיית השפה כשפת יום-יום היתה מכרעת.

בהם... ואין רע אם הימכתב העתי' הוא בן אשתקד דאשתקד. אדרבה, יין ישן." לדבריו של חוקר העיתונות העברית גצל קרסל — העתון לא נקרא אלא נלמד — ודבר זה היה נהוג כמשך עשרות שנים... וגדולה מזו, כל גיליון צורף אל קודמו, ובסוף השנה נכרכו יחד והכרך היה בין הספרים היקרים ביותר בספריה הפרטית... דבר שאין לו אח ורע בשום אומה ולשון בעולם. כל עתון היה יפה לא רק לשעתו בלבד. במשך שנים היה בעל הכרך הופך והופך בו ונהנה וחוזר ונהנה מעתוננו... והיה בעל הכרך מתרפק על העתונים כעל דבר שבקדושה...

העתונות העברית היתה, אפוא, לאחד הגורמים המכריעים בתחייתה של הלשון העברית. תכונותיהם של כתבי העת עשו אותם לכלי מצויץ להפצת השפה: עיסוקם בענייני השעה ובנושאים המעניינים ציבור רחב, תחושת

בהוצאת המכון לחקר תנועת העבודה על שם פנחס לבון הופיעה לפני חודשים מספר חוברת נאה בשם "מכתבי-עתים" ותחיית השפה העברית — לקט מקורות מוערים מתקופונים עבריים בארץ ובגולה, 1783 — 1913. עורך החוברת, אילן גל-פאר, ריכז 12 קטעי-עתונות, שכל אחד מהם מובא במקור ובביאור — לקורא בן זמננו. להלן חלק מההקדמה לחוברת וקטע מהעתון "המגיד" משנת 1882, שבדיעבד הוא "היסטורי" ממש — יש בו עדות על ראשיתה של העלייה הראשונה לארץ ישראל בשנת 1882. אזיען — למי שאינו יודע — היא אסיה...

עוד לפני כמאתיים שנה, בתחילתה של תקופת ההשכלה, החלו מופיעים כתבי עת בעברית. אופנם של אלה היה של מאספים ספרותיים, שלשונם מרוממת ומליצית. אך העתונות ממש בעברית, כלומר זו העוסקת בחדשות ובענייני דיומא, מקורה באמצע המאה שעברה. בשנים הראשונות של שנות ה-60 למאה, כבר הופיעו בקביעות השבועונים "המגיד", "המליץ", "הצפירה", "המבשר", "הלבנון" ועוד, וכמה מהם האריכו ימים עשרות בשנים. ההתעוררות הרוחנית העברית הזו מצאה את ביטוייה גם בכמה משמותיהם של כתבי-העת, שיש בהם מן הסמליות: "הבוקר אור", "הצפירה", "השחר" ודומיהם. בחציה השני של המאה התבססה העתונות העברית והלכה, וחוג קוראיה התרחב בהתמדה. ראויה לציון העובדה, שכבר לפני יותר ממאה שנה היו מספיק קוראים לעתונות העברית, בכדי שהוצאתו לאור של יומון ראשון בעברית, "היום", תיראה לכדאית. יומון עברי ראשון זה, שדמה בצורתו ובתוכנו ליומונים האירופיים של ימיו, החל מופיע בתחילת 1886, והמשיך בהופעתו כשנתיים.

יחסם של הקוראים לכתבי-העת העבריים משתקף בתיאורו של חיים נחמן ביאליק, שהושפע בנעוריו רבות מן העתונות העברית: "את 'מכתבי העתים'... אין קוראים, אלא מלקקים, מוצצים, שותים בצמא ומשתכרים

א ז י ע ין

פעה'ק יפו תובכיא כ'ד כ'א' החרמ'ב. — אדון נכבד! הועד סתכנד להודיעו כי אחרי עמל ותלאה רבה הגליח ה' סעשי' דינו, וקנינו לנו אהוזה באה'ק ככרה ארץ טובה דשנה ופורה סמוכה מהלך ישעה ורביע ליפו וקרובה לדרכי המלך לירושלם ועזה, וכישע ה' החלנו ליסר עליה המושב הראשון לעבודה האדסה אשר קראנוהו בשם ראשון לציון. הגבר הנכבד מוהר"ר צבי ליעוואנטין נ"י הראשון לכיסרי המושב הזה, הואל למסור חלק מהאדמה ליש' משפחות עניות מפליטי רוסיא, כי ישלמו סהירס כיעט מעט כמשך חמש שנים, והיה הכסף להוצאות הדרושות לעדה המושב. אבל עוני משפחות האלה גדול מאד כי המה משדודי ערי המהומה, וכידם אין כל נכה לבנות כחים ולקנות הרברים הנחוצים לעבודתם. כי על כן כשם אהבת אדם סחלים אנחנו פני כ' הרם להושיט יד עזרונו להאוסללים האלה, לתמכס ולסעדם בהשתדלותו בין סודיעו לחמול עליהם, וה' כנסולו ישיב לו, שמות המנדבים יזכרו לטובה, וחשבון הנדבות והוצאותיהן יופס גלוי בסכ'ע העברים. כשם הועד ז. ד. ליעוואנטין (ראש הועד).

הנדבות ישולחו על אד ריעסע: H. Amzalak Esq. V. Consul, Jaffa, Palästine. בעד ה' פיינבערג סוכן עדה ראשון לציון.

יונסטית, שהופיע בשנים 1939-1949. ב-1947 החליט "חבר הנאמנים להרחבת חברת 'המשקיף' בע"מ" להנפיק מניות בכורה ע"ס 5 לא"י (לירות ארץ ישראליות). אחד משני החותמים היו פרופ' יוסף קלוזנר. לא ידוע כמה מניות נמכרו, אך עובדה היא, שכעבור כשני וחצי (באביב 1949) חדל העתון להופיע.

מניה ל"הרחבת" העתון

עתונים רבים — בוודאי המפלגתיים שבהם — שרויים היו לא אחת בקשיים כספיים, ונדרשו מאמצים ואמצעים לרוב לאפשר את הופעתם. כך עלה גם בגורלו של העתון "המשקיף", ביטאונה של התנועה הרוויד-

שלום עליכם על עתון יהודי

את הקטע הבא קיבלנו מאריה אהרוני, מתרגמו של שלום עליכם, והוא לקוח מתוך "כוכבים תועים" ("בלאנדזשענדע שטערן"):

...שתיאטרון "פאווליון" היהודי יפול לידיי של גוי — גם זאת היתה הקומבינציה של ניסל שוואלב, כשם שהיתה הקומבינציה של פעם, שהעתון היהודי היחיד בלונדון, "דער יידישע קוריער" יצא לאור דווקא על ידי גוי, לא על ידי יהודי. מה השכל? כך רצה ניסל שוואלב וכך אמנם היה.

אמת, ה"יידישער קוריער" היה לו פרצוף של מגבת-מטבח שמנגבים בה צלחות, והמר"ל הגוי ניווק ושבר את עצמותיו "נעבעך". הוא הפסיד ב"גזעשעפט" לירות סטרלינג בדיוק כפי שהיו לו ברכושו, אילו היו לו יותר, היה מפסיד יותר. אבל מי אשם לו? להדפיס את ה"יידישער קוריער" פעמיים ביום, כדרך העתונים האנגליים, בבוקר ובערב. אלא שקושייה היא, עם "קל וחומר": מה מצינו שאין יהודי לונדון רוצים לקנות את העתון היהודי פעם ביום, והרי פעמיים ביום בוודאי לא יקנו? אז התירוץ הוא, אדרבה, דווקא משום שפעמיים ביום יקנו ויקנו, מפני שירצו לראות מה מסוגל, למשל, עתון יהודי להדפיס פעמיים ביום...

המשקיף בע"מ

№ 206

חבר הנאמנים להרחבת חברת „המשקיף“ בע"מ

תל אביב, רחוב צלטוב 2, ת.ד. 1180, 10970/5 6304

הננו מאשרים בזה שקבלנו מאת מר א. א. א.

א. א. א.

סך 5 לא"י

לירות א"י א. א. א.

תמורת הנ"ל תסדרנה לך עד יום 1 באפריל 1948 מניה/ות בכורה בחברת „המשקיף“ בע"מ כל אחת בת 5 לא"י שחקנה/נה זכות לדיבידנדה בלתי מצטברת בשטור 4% לשנה.

בשם חבר הנאמנים להרחבת חברת „המשקיף“ בע"מ

תל אביב, יום 19.11.26

"שלום עליכם באמריקה — סיפורו של גיבור תרבות". במאי 1990 נפתחה במרכז יו"א בניו יורק תערוכה בשם זה, ממנה לקוחה הקריקטורה, בה נראה מרק טווין הגדול כרוע ברך בפני שלום עליכם ומצחצח את נעליו. הקריקטורה צוירה על ידי ש. רסקין והופיע בעתון ההומור היהודי "דער גרויסער קונדס" ב-23 באפריל 1915.

(המשך מעמ' 10)

במזרח ברלין כותבת טור על ספרים בנושאים יהודיים המופיעים ב.ד.ר. יש להניח כי הגיליונות הקרובים יהיו שונים מבעבר, בעקבות השינויים הרמטיים שחלו בחודשים האחרונים במזרח גרמניה.

אינגה דויטשקרון

הקהילות. התומר עוסק בבעיות פוליטיות ובחג הקרוב. כן מופיעים מאמרים ורשימות על תרבות ואמנות יהודיות ודיווחים על פעילויות בקהילות. גב' קירשנר, העומדת בראש ספריית ההשאלה של הקהילה

פולין | "פאלקסשטימע" בעבר ובהווה

אדם רוק (Rok). בעתון עובדים 10 אנשים, כולל המינהלה. הוא נדפס בבית הדפוס הממשלתי, כשאתד מסדריו הוא יהודי והשני — פולני. העתון נפוץ ב-6,000 עותקים ומגיע ל-30 ארצות, לרבות ברית המועצות, ארצות הברית וישראל. המערכת נמצאת בבניין בכיכר גויבלסקה, שלפני המלחמה שקקה חיים יהודיים. באותו בניין שוכן גם התיאטרון היהודי ומוסדות האיגוד, המופקד על חיי התרבות והתחברה של יהודי פולין, שמספרם נאמד ב-6,000. "פאלקסשטימע" מתקיים בקושי מבחינה כלכלית והוא מסובסד על-ידי המשרד לאמנות ולתרבות של ממשלת פולין, שבראשו עומדת השרה איזבלה ציבינסקה, מ"סולדריות". אף כי כרגע יש תקציב לחצי שנה בלבד, מבטיחה השרה כי לא תיתן לעתון היהודי היחיד בפולין ליפול.

ההפיכה הדמוקרטית שהתחוללה בפולין עם הקמת ממשלה בראשות איש "סולדריות", נתנה את אותותיה הכולטים ביותר בתחום התקשורת. אין עוד בפולין עתוני מחתרת והעתונים החדשים משקפים קשת רחבה של דעות והשקפות, מהן גם נוגדות את קו הממשלה. חופש הביטוי ניכר עתה גם בביטאון היהודי היחיד בפולין. השבועון הדו-לשוני "פאלקסשטימע" (קול העם), שנוסד ב-1945 בשם "דאס נייע לעבן" וב-1950 הוסב לשמו הנוכחי, יגיע בקרוב לגיליונו ה-5,000. "פאלקסשטימע", כמוהו כעתונים הפולניים, חופשי עתה לטפל כהבנתו בכל נושא, בעוד שבעבר היה עתון של המפלגה הקומוניסטית השלטת, ותכניו היו בהתאם.

בראש העתון עומד זה שנים רבות עורכו הנוכחי אדם קוואטרקו (Kwaterko), סגנו הוא יהושע פיאסק (Piasek) ומזכיר המערכת הוא

בולגריה | "ידיעות יהודיות" בלבוש חדש

ומדגיש את ההיסטוריה היהודית ואת הקשרים עם ישראל. נפתח גם אולפן לעברית. כל זה מוצא את ביטויו בעתון, שמערכתו הוחלפה ורוחות חדשות נושבות בו. בין השאר הוחלף גם הכתב בישראל, שהיה פעיל רק"ח.

מספר היהודים בבולגריה מוערך ב-4,000-6,000. תפוצת העתון לפני המהפך הפוליטי ואחריו — אינה ידועה. כיום נתקל ה"יבריסקי וסטי" בבעיות מימון שלא העיקו עליו קודם לכן, בעיותו ביטאון ממשלתי. העומדים בראשו מנסים למצוא סיוע כספי בישראל, אצל ארגון הג'וינט ובמקומות נוספים.

לצד ה"יבריסקי וסטי" הופיע גם שנתון יהודי, בבולגרית ובאנגלית, שעסק בעיקר בנושאי היסטוריה. אף שהדברים שפורסמו בו תאמו את הקו הקומוניסטי, הם עמדו על רמה ולכתב-העת היה שם טוב. עתה סקרנים הכל לראות איך ישפיע השינוי הגדול על הכרך הקרוב.

עשרות שנים היה בבולגריה הקומוניסטית עתון יהודי אחר — "יבריסקי וסטי" (ידיעות יהודיות). ראשיתו כעתון קומוניסטי-יהודי שהופיע כחצי שנה בשנת 1934 ונסגר. הוא חידש הופעתו באוקטובר 1944 ואחרי העלייה הגדולה לישראל בסוף שנות ה-40 והידלדלות הקהילה היהודית, היווה את השופר היחיד של היהודים בארץ זו.

העתונאי מרדכי אבישי המוסר על כך, מוסיף כי העתון הופיע מדי שבועיים כביטאון של "הארגון החברתי-תרבותי של היהודים ברפובליקה העממית של בולגריה", וכל כולו היה עתון-מטעם המפלגה והממשל הקומוניסטיים. הוא הפגין יחס עוין לישראל ולערכי היהדות, עד שזכה בקרב היהודים לכינוי הגנאי "אנטי-יבריסקי וסטי".

עם השינויים שחלו לאחרונה בבולגריה השתנו סדרי-עולם גם בקרב היהודים, ובכלל זה במערכת העתון. בוטל הארגון היהודי הקודם ובמקומו הוקם ארגון חדש הנושא את השם הקצר והעברי "שלום",